

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. B.,** zastoupený advokátem Mgr. Ervínem Perthenem, se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 4. 2004, sp. zn. 24 Az 1858/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 29. 7. 2003, č. j. OAM-3219/VL-07-04-BZ-2003, o zamítnutí jeho žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), když namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení tkvící v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spisech, a nepřezkoumatelnost založenou na nedostatku důvodů a na jiné vadě řízení před soudem.

Stěžovatel nejprve brojí proti tomu, že nebyla v jeho případě shledána přítomnost pronásledování podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle svého názoru byl přitom stěžovatel pronásledován ve smyslu tohoto ustanovení chápaného v souvislosti s § 2 odst. 5 zákona o azylu, neboť na něm byla násilím vymáhána škoda způsobená údajně zaviněnou nehodou a orgány státní správy mu před tímto zacházením neposkytly ochranu.

Za druhé stěžovatel tvrdí, že napadené správní rozhodnutí nemá náležitosti stanovené v § 47 odst. 5 zák. č. 71/1967 Sb., správního řádu, neboť není podepsáno oprávněnou osobou a nemůže tedy mít účinky správního rozhodnutí. V daném případě bylo totiž rozhodnutí, které oprávněnou osobou podepsáno bylo, založeno pouze ve spise a stěžovateli jako účastníku správního řízení byl zaslán toliko jeho stejnopis, kde na místě úředního podpisu bylo pouze úřední razítko a jediným podpisem byl podpis blíže neidentifikovatelné osoby v kolonce „za správnost“. Podle stěžovatele se v tomto případě dokonce nemůže vůbec jednat o rozhodnutí, nýbrž tato vada zakládá dokonce nicotnost tohoto správního aktu, jíž je povinen soud řešit i bez návrhu účastníka. Všechny náležitosti správního rozhodnutí musí přitom rozhodnutí o přiznání či nepřiznání azylu mít, neboť účastníku je doručováno přímo rozhodnutí, na rozdíl například od úpravy v občanském soudním řádu, podle něhož je účastníkům doručován pouze stejnopis soudního rozhodnutí, u kterého lze podpis předsedy senátu nahradit úředním razítkem a podpisem osoby odpovědné za správnost stejnopisu. Stěžovatel dále argumentuje analogií s nedostatky akceptace návrhu v občanském právu a uvádí rovněž, že danou argumentací pouze vyjadřuje svůj zájem na právní jistotě účastníků správních řízení, neboť za dané podpisové situace není jisté, zda rozhodnutí opravdu vydala pověřená osoba, nebo zda bylo vydáno pouze osobou, která je uvedena v kolonce „za správnost“. Stěžovatel tvrdí, že uvedeným postupem by mohlo dojít k závažným vadám dalšího řízení, např. v případě, že by pro nedostatečnou identifikaci rozhodujících osob nemohl účastník uplatnit námitku podjatosti, pokud by se účastnily rozhodování v dalším stupni.

Za třetí stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost daného rozhodnutí krajského soudu spočívající v tom, že v napadeném rozsudku rozhodl pouze o nákladech účastníků řízení, ale opomněl rozhodnout o nákladech řízení státu, přestože mu ustanovení § 61 s. ř. s. ukládá rozhodnout v rozsudku o povinnosti nahradit náklady řízení.

Dále stěžovatel brojí proti nedostatečnému vypořádání se s námitkami směřujícími proti nedodržení ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu při řízení o přiznání azylu, když žalovaný oznámil stěžovateli pouze možnost doplnění předložených zpráv, ale neupozornil jej, že se chystá rozhodnout a že má možnost předkládat i další důkazy. To mohlo podle stěžovatele způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí.

Konečně stěžovatel protestuje proti tomu, že se žalovaný nezabýval možností udělit mu humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, když konstatoval, že v případě zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně bezdůvodné je to již nadbytečné. Podle stěžovatele neznamená správní uvážení u udělování humanitárního azylu to, že by žalovaný nemusel své rozhodnutí odůvodňovat a upustit od šetření důvodů pro potenciální přiznání humanitárního azylu. Stěžovatel v tomto bodě odkazuje také na nález Ústavního soudu ČR uveřejněný pod č. 153/2004 Sb.

Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a zároveň žádá, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, neboť vycestování z území ČR by bylo pro stěžovatele nepřiměřeným zásahem do jeho osobních poměrů.

Žalovaný ve svém vyjádření především odkazuje na obsah spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi učiněné stěžovatelem v průběhu řízení, a uvádí, že jeho rozhodnutí ve věci azylu i následný rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. V otázce namítané absence podpisu oprávněné osoby žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 64/2003. Námitku stran ustanovení § 33 odst. 2 správního řádu považuje za nedůvodnou, když ze stran 2 a 3 protokolu o pohovoru jasně vyplývá, že stěžovatel měl před vydáním rozhodnutí možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, případně navrhnout jejich doplnění. K námitce týkající se neudělení humanitárního azylu pak uvádí, že výrok ohledně udělení humanitárního azylu vyžaduje nejprve učinit závěr o neexistenci důvodů podle § 12 zákona o azylu, k čemuž při zamítání žádosti podle § 16 odst. 1 zákona o azylu nemůže dojít. Z těchto důvodů žalovaný navrhuje, aby byla kasační stížnost Nejvyšším správním soudem zamítnuta.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 6. 7. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že stěžovatel rozbil nikoliv vlastní vinou cizí auto, byl za to bit a bylo mu vyhrožováno zabitím, pokud nezaplatí. Z Litvy odešel proto, že tam prý má pravdu jen ten, kdo má hodně peněz, takže nemohl prokázat svou nevinu. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 12. 7. 2003. V tomto pohovoru také stěžovatel uvedl, že v ČR pobýval již od února 2002, ovšem až do června 2003 se mu vždy dařilo po třech měsících odjet do některé sousední země, aby si zajistil další tříměsíční pobyt v ČR. Dále popsal průběh havárie automobilu v roce 2001 a následného správního řízení před litevskou policií a také vyhrožování cizími lidmi, kteří po něm dvakrát chtěli pod pohrůžkou zabití peníze za zničené auto.

Žalovaný předmětnou žádost o poskytnutí azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu svým výše označeným rozhodnutím ze dne 29. 7. 2003. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že Litva je podle informací, které měl k dispozici a které ve správním rozhodnutí také shrnul, bezpečnou zemí původu ve smyslu zákona o azylu. Uvedl také, že důvodem stěžovatelovy žádosti o azyl jsou potíže s jednotlivými soukromými osobami kvůli neuhrazenému odškodnění v souvislosti s autonehodou a dále snaha o legalizaci pobytu v ČR. Stěžovatel nevyužil po autonehodě obrany proti obviňování za její zavinění. Ničím přitom nedoložil, že by v jeho případě platilo, že má v Litvě pravdu ten, kdo má hodně peněz, jak uvedl. Nelze tedy v jeho případě tvrdit, že by vůči němu státní moc nedodržovala lidská práva nebo nebyla schopna zajistit jejich dodržování. Dále žalovaný uvedl, že stěžovatel nesplňuje důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu a po posouzení jeho osobní situace a poměrů v zemi jeho státní příslušnosti neudělil ani humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto zamítavému rozhodnutí podal stěžovatel žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. V ní žalovanému na obecné úrovni vytkl množství porušení zásad správního řízení a uvedl, že splňuje podmínky pro přiznání azylu podle § 12 zákona o azylu. V doplnění žaloby pak protestoval proti absenci podpisu ve vyhotovení rozhodnutí, jež mu bylo doručeno, způsobem obdobným kasační stížnosti resumované výše.

Krajský soud v Ostravě tuto žalobu zamítl výše označeným rozsudkem. V něm shledal, že stěžovatel vskutku neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování, nýbrž přicestoval do ČR proto, že měl potíže ekonomického charakteru, takže jeho žádost o azyl byla správně zamítnuta. Dále krajský soud konstatoval, že bylo v řízení prokázáno, že stěžovatel měl možnost se vyjádřit k podkladům, na jejichž

základě bylo rozhodováno, a žalovaným byl zjištěn úplný a skutečný stav věci a byla dodržena i ostatní namítaná ustanovení správního řádu. Soud rovněž konstatoval, že napadené správní rozhodnutí splňuje veškeré procesní náležitosti, včetně podpisu ředitele citovaného odboru, je opatřeno kulatým razítkem a řádně datováno, přičemž podpis chybějící na vyhotovení rozhodnutí zaslaném stěžovateli nelze považovat za vadu, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Ze všech těchto důvodů krajský soud posuzovanou žalobu zamítl rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatelova prvá námitka vůči rozhodnutí krajského soudu je založena na tvrzení, že byl pronásledován kvůli autonehodě, kterou ve skutečnosti ani nezavinil, byť byl řidičem zničeného auta. V tomto bodě je nutno odkázat na setrvalou judikaturu Nejvyššího správního soudu, který ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 5/2003 (nepublikováno), vyřkl: *„Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafií“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhružkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.“* Vzhledem k tomu, že ve stěžovatelově případě se jednalo právě o údajné pronásledování výhradně ze strany soukromých osob napojených patrně na majitele stěžovatelem zničeného automobilu, a vzhledem k tomu, že stěžovatel nevyužil vůbec žádnou možnost procesní ochrany před tímto jednáním, nebránil se v rámci správního řízení před litevskými orgány – jak vyplývá z jeho vyjádření - účinně ani proti tomu, aby byl označen za viníka předmětné dopravní nehody; přisvědčuje Nejvyšší správní soud krajskému soudu i žalovanému, že tento stav skutečně nelze považovat za pronásledování ve funkčním smyslu § 12 zákona o azylu.

Nebylo přitom možno shledat nic, co by svědčilo o tom, že Litva nebyla pro stěžovatele bezpečnou zemí původu. Ve smyslu § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu tedy bylo dostatečně prokázáno, že stěžovatel přišel ze státu, který Česká republika

považuje za třetí bezpečnou zemi nebo bezpečnou zemi původu, a nebylo prokázáno, že v jeho případě Litvu za takovou zemi považovat nelze.

Ve své druhé námitce stěžovatel tvrdí, že napadené rozhodnutí je nicotné pro absenci podpisu oprávněné osoby. Tuto námitku je třeba posoudit pohledem ustanovení § 47 odst. 5 správního řádu, který požaduje, aby byl v písemném vyhotovení rozhodnutí uveden také orgán, který rozhodnutí vydal, přičemž toto rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Soud po prostudování správního spisu zjistil, že stěžovatelovo tvrzení o absenci podpisu na rozhodnutí jemu doručeném se zakládá na pravdě, s touto skutečností ostatně nijak nepolemizuje ani žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti. Na posuzovaném rozhodnutí je opravdu uvedena pouze funkce a jméno PhDr. T. H. jako pověřené osoby, jeho funkce ředitele odboru azylové a migrační politiky a toto tištěné označení je překryto otiskem úředního razítka. Jediným podpisem na tomto rozhodnutí je nedešifrovatelný podpis za odrážkou „za správnost“.

Tuto skutkovou situaci je nutno posoudit pohledem setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu. Ten ve svém rozsudku ze dne 29. 1. 2004, sp. zn. 2 Azs 64/2003 (publ. pod č. 199/2004 Sb. NSS), na který správně odkazuje i žalovaný, v obdobné skutkové situaci uvedl: *„Není-li vyhotovení správního rozhodnutí, které je doručeno účastníkovi, opatřeno vlastnoručním podpisem oprávněné osoby, ale jen předtištěným jménem, příjmením a funkcí oprávněné osoby, úředním razítkem a doložkou „za správnost“ podepsanou osobou, která stejnopisy písemného vyhotovení pořídila, pak takový postup neodpovídá § 47 odst. 5 správního řádu. Za situace, kdy je součástí správního spisu vyhotovení rozhodnutí, které je podepsáno oprávněnou osobou a je i jinak bezvadné, nezakládá tato vada nicotnost rozhodnutí, neboť je zřejmé, že rozhodnutí skutečně vydala k tomu oprávněná osoba.“*

Nicotnost totiž způsobují typicky takové vady, které spočívají například v rozhodování absolutně nekompetentním orgánem (viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 31. 3. 1995, sp. zn. 7 A 129/1994), rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí o odvolání bez náhrady zrušen (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 8. 1994, sp. zn. 6 A 90/1993), či absolutní nedostatek zákonem předepsané formy (viz rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2000, sp. zn. 5 A 26/1999). Vadu vyskytnuvší se v nyní posuzovaném rozhodnutí ovšem nelze pokládat za natolik intenzivní, že by mohla založit nicotnost tohoto rozhodnutí. Za nicotné by toto rozhodnutí mohlo být považováno například tehdy, kdyby se posléze ukázalo, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že toto rozhodnutí bylo vydáno bez vědomí této oprávněné osoby. Tak tomu ovšem v daném případě zjevně není, už proto, že oprávněná osoba vede další řízení v této věci a tedy se ke svému formálně rozhodnutí dále hlásí.

Z těchto důvodů lze konstatovat, že je zjevné, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno osobou k tomu příslušnou a že absencí jejího podpisu přímo na rozhodnutí doručeném stěžovateli nemohlo dojít k porušení jeho práv vedoucímu k jeho nezákonnosti, zvláště pak ne nicotnosti, jakkoliv je pravdou, že tento postup žalovaného nebyl formálně zcela lege artis. Krajský soud proto postupoval správně, když nevyhověl stěžovatelově námitce stran tvrzené nicotnosti napadeného správního rozhodnutí, zvláště za situace, kdy stěžovatel mohl namítat jedině nicotnost tohoto rozhodnutí, přezkoumávanou krajským soudem i bez návrhu, nemohl však namítat případnou nezákonnost ve smyslu § 47 odst. 5 správního řádu, neboť tímto ustanovením stejně jako samotnou absencí podpisu na doručeném rozhodnutí neargumentoval ve své nanejvýš obecně pojaté žalobě, ale až v jejím doplnění, a takové doplnění po lhůtě

k podání žaloby by proto bylo nutno chápat jako uvádění nových žalobních bodů a nikoliv jako konkretizaci bodů již uvedených.

Stěžovatelem uváděné hrozby plynoucí potenciálně z tohoto formálního pochybení žalovaného, například jím tvrzená možnost, že by ne zcela čitelně podepsaná osoba rozhodovala v dalším řízení jako soudce, by byly zcela zásadní, pokud by k nim opravdu došlo. Pak by mohly založit vadu rozsudku krajského soudu, jež by byla oprávněně napadnutelná kasační stížností. Je ovšem zjevné, že tyto potenciální, avšak nepravděpodobné obavy, naplněny nebyly.

Protestuje-li stěžovatel svou třetí námitkou proti tomu, že se soud opomněl vyjádřit k tomu, zda by neměl zaplatit státu náhradu nákladů řízení, je třeba připomenout, že druhý výrok napadeného rozhodnutí krajského soudu uvádí, že právo na náhradu nákladů řízení nemá *„žádný z účastníků“*. Vzhledem k tomu, že za účastníka řízení je podle ustanovení § 69 s. ř. s. nutno považovat i *„správní orgán, který rozhodl v posledním stupni“*, tedy žalovaného; je třeba tento výrok krajského soudu vyložit v souladu s běžným chápáním, že ani žalobce (nyní stěžovatel), ani žalovaný (tedy stát) nemají právo na náhradu nákladů řízení. Tyto skutečnosti jsou přitom natolik zjevné, že taková námitka proti neuložení povinnosti platit státu náhradu nákladů řízení je zjevně účelová a obstrukční.

Podobně účelovou se jeví i další námitka směřující do údajného nesplnění § 33 odst. 2 správního řádu žalovaným. Ze žádného zákonného ustanovení nevyplývá, že by měl správní orgán, například žalovaný, ohlašovat účastníkovi správního řízení, že se *„chystá rozhodnout“*. Je ovšem pravdou, že z namítaného § 33 odst. 2 správního řádu vyplývá, že *„správní orgán je povinen dát účastníkům řízení možnost, aby se před vydáním rozhodnutí mohli vyjádřit k jeho podkladu i ke způsobu jeho zjištění, popřípadě navrhnout jeho doplnění.“* Této své povinnosti ovšem žalovaný učinil zadost, jak vyplývá z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 12. 7. 2003. Tam žalovaný položil stěžovateli zejména tyto otázky: *„Zmínil jste se o všech důvodech žádosti o azyl? Chcete na závěr něco dodat? Máte nějaké dokumenty?“* Stěžovatel přitom na všechny tyto otázky odpověděl tak, že nic doplnit ani dodat nechce a tyto své odpovědi podepsal, takže lze konstatovat, že se kasační stížnost v tomto bodě míjí se skutečností. Stěžovatel navíc ani v kasační stížnosti neuvádí, o které důkazy, či tvrzení by byl býval chtěl provedené dokazování doplnit a v čem byla skutková zjištění provedená žalovaným chybná.

Stěžovatel konečně protestuje proti tomu, že se žalovaný nezabýval možností udělit mu humanitární azyl. V této otázce je třeba nejprve odkázat na setrvalou správní judikaturu. Tak v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003 (nepublikováno), bylo uvedeno: *„Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).“* Míra správního uvážení správního orgánu je tedy za situace, kdy se ustanovení § 14 zákona o azylu omezuje při určení důvodů, pro něž je možné humanitární azyl udělit, na konstatování, že se jedná o důvody hodné zvláštního zřetele; poměrně široká. Přitom prostor soudního přezkumu správních rozhodnutí u přiznání či nepřiznání humanitárního azylu je v souladu s citovaným judikátem naopak omezen, což však jistě ani ve vzájemné kombinaci neznamená, že by přiznávání humanitárního azylu mohlo být určováno pouhou libovůlí správního orgánu.

Ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004 (nepublikováno), pak Nejvyšší správní soud doplnil: „*Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Zatímco tak v jiných právních předpisech reaguje zákonodárce na skutečnost, že není schopen předpokládat všechny situace, v nichž je určitý postup – zde poskytnutí azylu – vhodný či dokonce nutný, typicky demonstrativními výčty za účelem odstranění či alespoň zmírnění tvrdostí; v zákoně o azylu zvolil kombinaci dvou ustanovení obsahujících výčty taxativní a jednoho ustanovení umožňujícího pohledem humanitárních hledisek řešit situace nezahrnutelné pod předchozí dvě ustanovení. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“*

Ve stěžovatelově případě je třeba konstatovat, že není pravdou, že by se žalovaný možností udělit humanitární azyl nezabýval. Jak bylo uvedeno výše v rekapitulaci obsahu správního spisu, žalovaný neudělil humanitární azyl podle ustanovení § 14 zákona o azylu po posouzení jeho osobní situace a poměrů v zemi jeho státní příslušnosti. Danou otázkou se tedy zabýval, byť stručně. Tato stručnost je ovšem plně odůvodněna jednak tím, že stěžovatel neuváděl žádné důvody naznačující, že by v jeho případě byly dány důvody hodné zvláštního zřetele, zejména však tím, že v případě zamítání žádostí o azyl jako zjevně nedůvodných je výrok o přiznání či nepřiznání humanitárního azylu již prakticky nadbytečný. To přitom dále omezuje limity soudního přezkumu této otázky, jež jsou značně úzké i v případech neposkytnutí humanitárního azylu při jeho neudělení podle § 12 zákona o azylu. Z těchto důvodů nemůže ani tato poslední stěžovatelova stížnostní námitka obstát, zvláště za situace, kdy ji vůbec neuplatnil v řízení před krajským soudem a dopadá tak na ni ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož Nejvyšší správní soud nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil až poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění některého z namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci se krajský soud nedopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky v předcházejícím řízení; nebyly shledány ani vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit; a nebyla shledána ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu pro nesrozumitelnost.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se Ministerstvu vnitra nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu